

Castratie en Sterilisatie bij de hond

Overweeg je een castratie? Heeft je dier klachten zoals een ‘puspiemel’, agressie, onzekerheid, vachtproblemen, schijndracht, hormonale problemen of andere gedragsverandering?

In dit artikel lees je wat een castratie doet, waarom wel/niet castreren en veel voorkomende problemen rondom dit thema. Ik neem jullie mee in de reguliere voor- en nadelen en zal ook mijn praktijkervaring delen. Daarnaast geef ik nog wat tips wat je zelf kunt doen.

Door Colette Frankort, Natuurgeneeskundige en Homeopaat voor dieren bij Dierpraktijk NatuurTalent.

In mijn praktijk zie ik voornamelijk zieke dieren, veel hormonale problemen ook. Dit zijn vaak de meest uitdagende casussen. Vaak pas ontstaan ná castratie. Eigenaren zeggen dan ‘had ik maar’, of ‘als ik had geweten dat’...Dit kun je niet voorzien en het is gewoonweg niet meer terug te draaien. Wel is er vaak nog wat aan te doen. Laten we ook erbij vermelden dat er óók dieren zijn, die géén problemen hebben na de castratie. Ook is er een enkeling die zelfs beter functioneert ná castratie. Dat maakt het ook allemaal zo moeilijk.

Vroeger en nu

Vroeger werd bijna ieder dier gecastreerd. Zowel reuen als teven. Bij een teef heet het ook castratie, wanneer de baarmoeder of eierstokken worden weggehaald (officieel een ovariohysterectomie). Bij een sterilisatie wordt niets verwijderd maar de bevruchtingsmogelijkheid doorbroken (ovarioectomie). Tegenwoordig zijn de meeste reuen in tact. Gelukkig in mijn optiek, want je hebt hormonen niet voor niets. Reuen die alleen gesteriliseerd worden, waarbij hij onvruchtbaar is, maar nog wel alle hormonen behoud, komt zelden voor.

Regulier

Regulier gezien zijn er een aantal voordelen voor het castreren van een teef. Voor de meeste eigenaren is dé belangrijkste; niet meer loops worden.

Een praktische afweging dus! Ook al komt het maar 1 of 2 keer per jaar voor. Veel mensen willen hier niet mee ‘dealen’. Castratie is dus niet altijd in het belang van de hond. Wanneer je het beseft hebt dat een dier emoties heeft en het belang van hormonen in veel lichaamsprocessen kent, erken je ook het dier in haar complete zijn. Wil je dat veranderen? Iets om over na te denken. Kun je de risico’s accepteren als je niet castrereert en je dier wél overlijdt aan baarmoederontsteking? Weet jij de symptomen van een baarmoederontsteking, zodat je tijdig kunt ingrijpen? Het is allemaal individueel

bepaald. Voor de hond maar ook dus voor jou als eigenaar en de omstandigheden waarin deze leven. Maar terug naar de castratie....

Schijndracht

Ook hormonale schommelingen rondom de loopsheid verdwijnen vaak met een castratie. Denk aan agressie, afhankelijkheid, opwinding, maar ook schijndracht. Maar deze laatste kan ik vaak homeopathisch goed behandelen. Schijndracht is een heel natuurlijk iets, komt bij wolven ook voor. De Beta teven, voeden zo de Alfa pups mee op. Prachtige sociale functie toch? Helaas overbodig momenteel in onze samenleving.

Schijndracht kan uit een lopen van agressie, niet willen eten, verzameldrang tot melkgift bijvoorbeeld. Het argument wat de dierenarts vaak gebruikt, en ook zeker terecht is! is dat er na castratie minder kans is op melkkliertumoren en baarmoederontsteking (pyometra). Daarnaast zou er minder kans op suikerziekte zijn. De kans op andere kwaadaardige tumoren wordt echter groter.

Incontinentie en gedrag

Naast schijndracht zie ik in mijn praktijk ook de nadelen van castratie. Namelijk incontinentie. Dit komt regelmatig voor en hoe jonger gecastreerd, hoe meer is mijn ervaring. Ook veel voorkomend is agressie voortkomend uit angst, de angst wordt vaak versterkt na castratie. Honden die hoger in testosteron zitten (veel reuen in één nest) of rassen welke gefokt zijn op waakzaamheid, zoals Rottweiler, Mastiff, Herders, Terrier achtigen zullen wel sneller in agressie vervallen ná castratie, dan rassen zoals Labradors of Setters. Genetische bepaald, zegt niets over de mooie karaktereigenschappen van deze rassen of individuele bepaling. Puur in genetische aanleg zie je dit meer bij deze rassen. Bij reeds karaktervolle zekere teven, neemt ná castratie, het testosteron vaak de overhand, waardoor er (nog) meer 'mannelijk' gedrag ontstaat. Wat sneller tot een conflict kan leiden.

Gewichts- en vachtverandering, schildklier

Vachtveranderingen en gewichtstoename (door verandering in de stofwisseling en hormoonhuishouding) zie ik eigenlijk altijd, ook bij reuen. Een en ander is met voeding wel bij te sturen, maar niet in zijn geheel. Een esthetisch punt, waar de meeste eigenaren niet in eerste instantie voor bij mij komen. Gelukkig is dit voor veel eigenaren bijzaak. Maar het is wel een signaal van onderliggende problematiek. Door hormonale verandering kan ook een te traag werkende schildklier (hypothyroïdie) ontstaan bij zowel reu als teef.

Hoe zit het dan met reuen?

De heren hebben minder kans op prostaat vergroting en -ontstekingen. Tevens minder kans op tumoren aan de anus en testikeltumoren. De kans op kwaadaardigheid in deze is echter slechts 2,5-5%. Ik zie dat weinig terug in de praktijk. Gecastreerde reuen hebben wel 4,3x zoveel kans op prostaattumoren dan ongecastreerde reuen. Maar ook die klachten, komen hier weinig voorbij. Balanopostitis, oftewel ontsteking van de voorhuid, een 'puspiemel' zoals klanten dit geregeld noemen. Is een grote ergerlijke factor voor veel van mijn klanten. Een groot en véél voorkomend probleem!

Pus piemel

Het stinkt, is vies en geeft overal vlekken. Ik kan je vertellen; daar is wat aan te doen! Je hoeft niet te spoelen of met doekjes te poetsen. Het is de weerstand van binnenuit! 9 van de 10 honden die hier komt, met een voorhuidontsteking heeft een verminderde weerstand. Wanneer de juiste voeding is uitgemeten, de hond weerstandsversterkende middelen heeft gehad en een homeopathisch middel passend bij karakter en klacht heeft, is dit probleem opgelost. Het behoort tot het grotere geheel. Kortom dit is meestal te verhelpen en wat mij betreft nooit een reden voor castratie.

Seksuele frustratie

Vroeger liepen veel honden los op het erf en braken ze minder uit na castratie. Onder invloed van hormonen zijn jonge honden net mensen pubers, opzoek naar een knappe scharrel waar ze aandacht van krijgen. Dus ook dat voordeel valt mijn inziens weg, tegenwoordig hebben zeer weinig mensen een erf waar de hond los is of alleen is.

Net als veelvoudig markeren. Ja en? Reuen markeren nou eenmaal. Laat hem lekker zijn gang gaan! Tenzij de hormonen de overhand nemen en hij een uur lang kwijlt en klapper tand tijdens de wandeling, dan kan het wel eens zo zijn dat er een onbalans is en dit tot klachten kan leiden. Rijden op mensen, speelgoed, seksuele frustratie is natuurlijk wel heel onhandig en stressvol. Stress en frustratie zijn nooit gezond. Deze laatste 2 zijn met gedragstherapie én natuurlijke middelen vaak goed te controleren.

Ook zeggen klanten wel eens dat sinds de castratie, andere reuen zich aan hem opdringen. Dit komt door geur verandering. Hormonen zijn voor honden goed te ruiken. Dit is dan weer een nadeel, tijdens de ontmoetingen met andere honden. Ongecastreerde teven hebben uiteraard ook last van opdringerige types, maar dat is vaak niet opgelost met castratie. Teven houden een soort van schijnscyclus is mijn idee. Omdat ze dan met periodes toch nog lastig gevallen worden.

Afname van testosteron, het 'zekerheidshormoon', kan er voor zorgen dat na de castratie het dier onzekerder wordt. Ik zie vooral dat castratie bij onzekere dieren, veel problemen oplevert. Het tast hun zelfvertrouwen aan, het 'ik', de eigenheid wordt geraakt. Een onzeker dier zou ik bij voorkeur dan ook niet castreren.

Groeischijven

Geslachtshormonen stimuleren de sluiting van groeischijven. Na een castratie (zowel reu als teef) sluiten de beenderen dus later. Hierdoor worden de dieren vaak groter, staan ze hoger op de poten. Krijgen ze, in verhouding, een smallere borst en schedel. Wanneer je wacht met castreren tot je dier volledig is uitgegroeid, heb je dit probleem niet. Maar de kans op snellere veroudering, botontkalking is wel groter voor zowel reu als teef. Vooral bij grote honden heeft castratie meer gevolgen op de gewrichten. Denk aan artrose klachten. Wanneer je besluit te castreren doe dat dan altijd ná de eerste loopsheid, liever nog na de 2^e, nooit voor de 1^e loopsheid, dit voor de gewrichten en tevens voor de ontwikkeling van de sluitspier van de blaas. En vergeet niet een grote hond, is later volwassen en volgroeit, dan een kleine hond. Dus minimaal ná het eerste levensjaar, maar dit verschilt dus nog per ras.

Vacht en gewicht

Net als bij teven is bij reuen ook sprake van vachtveranderingen. Eigenlijk altijd, helaas. Net als gewichtstoename. Dit laatste kan ook weer andere risico's met zich mee nemen. Denk aan insulineproblematiek en diabetes.

Gedragsverandering

Gedragsveranderingen zie je zowel in positieve als negatieve zin bij castratie. Hoe het echter uitpakt na de castratie weet je nooit. Ik ben vóór maatregelen en natuurlijke middelen, voordat je probeert het medisch op te lossen met hormonen (een chemische castratie heeft nl ook veel bijwerkingen) of kiest voor een definitieve castratie. In de praktijk zie ik mooie voorbeelden van dieren die je met homeopathie kunt bijsturen op hun gedrag. Samen met maatregelen heb ik mooie dingen gezien.

Gedragstherapeut

Wanneer je castratie overweegt vanwege gedrag, is het mijn inziens belangrijk om ALTIJD eerst een gedragsdeskundige in te schakelen. Deze kunnen je tips geven, werken aan maatregelen en heel belangrijk, zij kunnen bijvoorbeeld bepalen of het gaat om angstagressie of andere vormen van agressie.

Relaties met andere ziektes en organen

In de praktijk zie ik ook veel dieren met allergieën en auto-immuunziektes. Mijn vermoeden, door het dagelijks meten met de Lecher antenne, is dat de oorsprong vaak ontstaat vanuit het hormonale stuk. Wanneer zich ondertussen een auto-immuunziekte heeft ontwikkeld, is de weg terug omhoog een stuk moeizamer. Ook dan werk ik met natuurlijke middelen.

Conclusie: individueel bepaald

Wat moet je nu wel / niet doen? Daar is helaas niet één kant en klaar antwoord op. Ik bekijk het dier vanuit holistische visie. Het individu bepaald. Hierin neem ik emotie mee, gedrag, karakter, organen, ras, historie, etc. en ik meet het dier door met de Lecher Antenne. Al deze gegevens neem ik mee in mijn afweging en daar pas ik mijn advies op aan. Bij een dier dat 2 maal per jaar schijn drachtig is, steeds heftiger en niet voldoende reageert op middelen, bijna het hele jaar uit haar doen is, zal ik waarschijnlijk een castratie adviseren. Bij reuen zie ik vaak alleen noodzaak als het testosteron in de weg zit en niet onder controle komt met maatregelen en middelen. De omstandigheden en de wens van de eigenaar speelt uiteraard ook een rol, de eigenaar is bepalend uiteindelijk. Waar voelt die zich prettig bij? Samen zoeken we een oplossing. Onderaan dit artikel zal ik de voor- en nadelen op een rij zetten voor je.

Wat kun je zelf doen?

1. Je hond laten volgroeien tot volwassenheid. Fysiek en mentaal!
2. Bij gedragsklachten een gedragstherapeut inschakelen.
3. Hou de toxiciteit laag.
 - a. Door vooral de juiste voeding aan te bieden. Dit kun je laten testen. Zoek naar de juiste eiwitbron voor je hond, koop naast goede voeding ook goede kwaliteit snacks. Vooral jonge honden en honden met gedragsproblemen worden volop getraind met snacks. Investeer daar in. Koop gedroogde vlees snacks, geen snacks/koekjes met granen. De praktijk wijst uit dat de meeste honden het daar niet goed op doen.

- b. Ontwormen? Doe 3x per jaar een mest onderzoek en eventueel 1x chemisch. I.p.v. 4x per jaar standaard ontwormen. Wanneer onnodig, niet ontwormen. Dit werkt namelijk resistentie in de hand en zorgt voor onnodige belasting van de darmflora.
- c. Enten? DHP kun je titeren! Weet je nog niet wat dat is? Google! Laat anti-stoffen bepalen, zodat je niet onnodig hoeft te vaccineren. Kies je toch voor Rabiës, Lepto/Weill en/of Kennelhoest omdat je bang bent dat je hond deze ziektes oploopt, het verplicht is voor pension, training, buitenland, etc? Verspreid de entingen. Ent nooit als je dier ziek is of onder narcose. Ontstoor zo nodig de enting met homeopathie of ondersteun reinigende organen met kruiden.
- d. Ontvlooiën? Tekenbestrijding? Ondersteun je hond met bijv. een EM-kralen band en er zijn ook vele natuurlijke middelen voor vlooiën en tekenafweer. De parasieten gaan er helaas niet dood van. Kijk of dit afdoende werkt voor je dier. De beste remedie tegen teken en andere parasieten is een goede weerstand!

Wanneer je hond jong is komt hij/zij in aanraking met veel entingen, ontworming en ontvlooiingsmiddelen, narcose, etc. Deze producten hebben uiteraard hun functie en zijn soms noodzakelijk, maar zorgen mogelijk ook voor opstapeling van toxische stoffen. Zorg ervoor dat je je hond af en toe reinigt of ondersteun de darmflora, daar waar een groot deel van de afweer zich vestigt. Ook kun je kiezen voor een jaarlijkse check-up bij een natuurgeneeskundige. Je auto krijgt ook jaarlijks een APK, waarom je hond niet? Preventie is belangrijk.

4. Ondersteun:

Zie je klachten of symptomen? Waar komt het vandaan? Waarom, wanneer, etc. zijn vragen die je zelf kunt stellen. Hou een dagboek bij als je klachten ziet. Wat heeft je dier gegeten, is het met een bepaald seizoen, welke 'vage' klachten zijn er aan vooraf gegaan? Je kunt soms zelf wat doen, soms moet je naar de dierenarts. Vraag dan altijd welke middelen? Waarom? Waarvoor?

Symptoombestrijding is niet het aanpakken van de bron, wel soms/tijdelijk noodzakelijk. Er zijn ook natuurlijke middelen die symptoom bestrijdend werken en een (tijdelijke) oplossing zijn. Merken zoals De Groene Os, Phytonics en Puur verkopen gestandaardiseerde middelen per 'probleem'. Hieronder een paar tips bij hormonaal gerichte klachten:

- a. Zie je overdreven geslachtsdrift? Probeer PUUR Geslachtsdrift/Hypersex.
 - b. Bij klachten rondom schijnzwangerschap bijv PUUR Schijnzwanger/Pseudopregnancy
 - c. Onregelmatige cyclus bijv HormOne van Phytonics.
 - d. Vage klachten (of preventief) na bevalling, na loopsheid voor het opschonen van de baarmoeder bijv. PUUR Utero.
5. Wil je het holistisch aanpakken en geen symptomen bestrijden, maar de diepere oorzaak aanpakken? Maak dan een afspraak!

Kies je toch voor castratie of heb je een gevalletje 'had ik het maar nooit gedaan' ?

Ook dan kun je je huisdier natuurlijk ondersteunen. Denk aan een osteopaat, gedragstherapeut of natuurgeneeskundige voor restklachten of ondersteuning. Denk bijvoorbeeld aan irritatie, moeheid, meer angst, afzondering, een pijnlijke rug (door liggen op de operatietafel), littekenweefsel (kan meridianen of doorbloeding verstoren), slechte wondgenezing, afvalstoffen van de narcose uit begeleiden, bij incontinentie de blaas ondersteunen, juiste voeding bij suikerstofwisseling of overgewicht, etc.

Vragen / Opmerkingen

Heb je vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit artikel of wil je een afspraak maken?

Mail naar Dierpraktijk NatuurTalent: colette@dierpraktijk.nl

Delen? Graag! Wil je iets kopiëren? Dat mag maar graag met vermelding van deze bron en met digitale verwijzing naar dit artikel op de website 😊

Samenvatting

Voordelen castratie teef:

- Geen loopsheid
- Geen schijnzwangerschap
- Geen (mogelijk) hormonale schommelingen rondom de loopsheid zoals agressie, aanhankelijkheid, opwinding
- Minder kans op melkkliertumoren
- Minder kans op baarmoederontsteking
- Minder kans op suikerziekte

Nadelen castratie teef:

- Meer kans op andere kwaadaardige tumoren
- Grote kans op incontinentie
- Groeiproblematiek
- Onzekerheid vergroten, met agressie als gevolg
- Gewichtstoename (door verandering in de stofwisseling)
- Vachtveranderingen
- Andere plek in de roedel door hormoonverandering
- Kans op hyperthyroïdie
- Opbouw van afvalstoffen door narcose, pijnstilling, eventuele anti-biotica, etc.

Voordelen castratie reu:

- Minder kans op prostaat vergroting en -ontstekingen.
- Minder kans op tumoren aan anus en testikels (risico reductie is zeer minimaal)
- Minder kans op balanopostitis (voorhuidontsteking)
- Soms minder zwerven of seksuele frustraties en gedragingen
- Gedragsveranderingen

Nadelen castratie reu:

- Meer kans op prostaattumoren
- Andere plek in de roedel door hormoonverandering
- Groeiproblematiek
- Snellere veroudering
- Incontinentie
- Vachtveranderingen
- Gewichtstoename
- Gedragsveranderingen
- Kans op hyperthyroïdie
- Opbouw van afvalstoffen door narcose, pijnstilling, eventuele antibiotica, etc.